

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO – 4101-14-06/2012
P/12/137

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/137 – Realizacja przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Grzegorz Wojtasz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83422 z dnia 2.10.2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. Józefa Strusia z Zakładem Opiekuńczo Leczniczym, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Szwajcarska 3, 61-285 Poznań (dalej „Szpital”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bartłomiej Gruszka, Dyrektor Szpitala (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie¹ działalność Szpitala w zakresie realizacji przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych² (dalej „ustawa antynikotynowa”).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Na części terenu i na niektórych budynkach Szpitala nie umieszczono słownych i graficznych oznaczeń informujących o zakazie palenia tytoniu, co było niezgodne z postanowieniami art. 5 ust. 1a ustawy antynikotynowej. Ponadto, pracownik Szpitala, paląc papierosa w jednym z budynków, złamał zakaz palenia wyrobów tytoniowych na terenie przedsiębiorstw podmiotów leczniczych, określony w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy antynikotynowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1.1. Oznakowanie obiektów i środków transportu

Opis stanu faktycznego

Teren Szpitala był częściowo ogrodzony - na teren Szpitala można było wjechać przez dwie bramy lub bezpośrednio z przylegającej do terenu Szpitala drogi publicznej. W skład Szpitala wchodziły między innymi budynki (kotłowni ze spalarnią odpadów medycznych, magazynu odpadów medycznych, stacji redukcji gazu, anatomii patologicznej, warsztatów, łączniki E, F i G, budynki A, B, C, D i H, dwóch portierni, rozlewni płynów medycznych, archiwum i magazynu OC, oddziału zakaźnego, tlenowni, kuchni, administracji-wymiennikowni, pralni, stacji uzdatniania

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² DzU. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.

wody oraz stacji transformatorowych S1, S2 i S3), podjazd dla karetek (estakada prowadząca do budynku C), lądowisko dla helikopterów, drogi, place i parkingi. Na terenie Szpitala, bezpośrednio przed budynkiem D (w którym mieściły się poradnie i administracja Szpitala), znajdował się nieogrodzony plac, na którym zlokalizowano parking oraz przystanki autobusowe. Na drodze dojazdowej prowadzącej do Szpitala, na parkingu przed Szpitalem oraz przy przystankach autobusowych, nie było oznaczeń o zakazie palenia na terenie Szpitala. Ponadto, graficznych i słownych informacji o zakazie palenia tytoniu nie umieszczono w sześciu budynkach (magazyn odpadów medycznych, kotłowni ze spalarnią odpadów, anatomii patologicznej, archiwum i magazynu OC, tlenowni, jednej portierni), spośród 26 znajdujących się na terenie Szpitala. W przypadku trzech budynków, słownymi lub graficznymi informacjami o zakazie palenia oznaczona była tylko część wejść (pralnia oraz kuchnia - po dwa z trzech wejść, a w budynku H - jedno z dwóch wejść).

W budynkach: administracji-wymiennikowni, portierni (od strony parkingu), warsztatów, stacji redukcji gazu, rozlewni płynów medycznych, na wszystkich czynnych wejściach do oddziału zakaźnego oraz kompleksu budynków, w których przebywają pacjenci (budynki A, B, C, D oraz łączniki E, F i G), a także na drzwiach łączących poszczególne budynki, zgodnie z postanowieniami art. 5 ust 1a ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, znajdowały się widoczne dla wchodzących słowne i graficzne informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.

Oznaczeń graficznych lub słownych o zakazie palenia nie umieszczono w żadnym z siedmiu samochodów Szpitala – wymóg taki nie wynika z postanowień ustawy antynikotynowej.

Powyższe stwierdzono podczas oględzin przeprowadzonych, w dniu 2 października 2012 r., w obecności upoważnionego pracownika Szpitala.

(dowód: akta kontroli str. 11-14, 17-24)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Teren oraz część znajdujących się na terenie Szpitala budynków nie były oznaczone słownymi i graficznymi informacjami o zakazie palenia tytoniu, co było niezgodne z postanowieniami art. 5 ust 1a ustawy antynikotynowej.

W toku powtórnych oględzin, przeprowadzonych w dniu 19 października 2012 r., stwierdzono, że na budynkach (magazyn odpadów medycznych, kotłowni ze spalarnią odpadów, anatomii patologicznej, archiwum i magazynu OC, tlenowni, pralni, kuchni budynku H) oraz na bramach wjazdowych na częściowo ogrodzony teren Szpitala, umieszczono słowne i graficzne informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych. Oznaczeń takich w dalszym ciągu nie było przy wjeździe na parking przed budynkiem Szpitala.

Osobą odpowiedzialną za powstanie ww. nieprawidłowości był Dyrektor Szpitala, który wyjaśnił, że oznakowania o zakazie palenia tytoniu umieszczone zostały w miejscach najbardziej uczęszczanych w Szpitalu i najważniejszych dla jego funkcjonowania. Ponadto Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych Jan Sawicz wyjaśnił, że droga wjazdowa prowadzi na nieogrodzony parking znajdujący się na terenie Szpitala, a nieoznaczenie tej drogi wynikało z rozległości i wielkości terenu Szpitala, w tym powierzchni parkingowej. Zastępca Dyrektora poinformował także, że Szpital w trakcie kontroli zamówił znaki do oznakowania tej drogi wjazdowej.

(dowód: akta kontroli str. 11-14, 19-24, 26-41)

1.2. Spełnianie wymogów ustawowych przez palarnie wyznaczone na terenie obiektów Szpitala

Opis stanu
faktycznego

Na terenie Szpitala nie wyznaczono palarni, co było zgodne z postanowieniami art. 5a ustawy antynikotynowej. Powyższe stwierdzono w toku oględzin przeprowadzonych w dniu 2 października 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 13)

1.3. Przestrzeganie zakazu palenia na terenie Szpitala

Opis stanu
faktycznego

Na terenie oraz w jednym z budynków Szpitala nie przestrzegano zakazu palenia wyrobów tytoniowych. W toku oględzin przeprowadzonych w dniu 2 października 2012 r. stwierdzono, że w budynku kuchni, papierosy palił pracownik działu żywienia, a na parkingu przed budynkiem D papierosy paliły dwie postronne osoby (niebędące pracownikami lub pacjentami Szpitala). Ponadto, na terenie Szpitala (na drogach wewnętrznych, na terenie przylegającym do budynku szpitalnego oddziału ratunkowego, wokół budynku oddziału zakaźnego oraz w pomieszczeniach Szpitala, w tym w trzech dostępnych wyłącznie dla pracowników) znajdowały się niedopałki papierosów. Z kolei przed sąsiadującym z terenem parkingu budynkiem D oraz na terenie parkingu rozstawione były kosze na śmieci z popielniczkami, w których znajdował się popiół papierosowy.

(dowód: akta kontroli str. 11-14, 17-24)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Palenie wyrobów tytoniowych na terenie Szpitala było niezgodne z postanowieniami art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy antynikotynowej.

Dyrektor Szpitala Bartłomiej Gruszka wyjaśnił, że nieprzestrzeganie obowiązującego zakazu palenia wynika z tego, że „nikotyzm to uzależnienie, które jest silniejsze niż zdrowy rozsądek” oraz z braku możliwości nakładania przez dyrektora szpitala kar pieniężnych.

W czasie trwania kontroli NIK, teren Szpitala został częściowo oczyszczony z niedopałków papierosów. Niedopałki znajdowały się jednak nadal w kratce odpływowej wiatrołapu przy budynku kuchni oraz na terenie przylegającym do budynku szpitalnego oddziału ratunkowego, co stwierdzono podczas powtórnych oględzin w dniu 19 października 2012 r. W toku powtórnych oględzin nie stwierdzono natomiast przypadków palenia papierosów na terenie Szpitala.

(dowód: akta kontroli str. 11-14, 17-24)

1.4. Przestrzeganie zakazu sprzedaży wyrobów tytoniowych na terenie Szpitala

Opis stanu
faktycznego

W znajdujących się na terenie Szpitala punktach handlowych oraz automatach sprzedażowych nie prowadzono sprzedaży wyrobów tytoniowych, co było zgodne z postanowieniami art. 6 ust. 2 ustawy antynikotynowej. Powyższe stwierdzono w toku oględzin przeprowadzonych w dniu 2 października 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 11-14)

1.5. Obowiązki wynikające z ustawy antynikotynowej w świetle regulaminów obowiązujących w Szpitalu

Opis stanu
faktycznego

Według obowiązującego w Szpitalu, w latach 2010-2012 (do 31 października), regulaminu pracy, w Szpitalu obowiązywał całkowity zakaz palenia tytoniu. Za naruszenie tego zakazu regulamin przewidywał karę upomnienia lub nagany. W badanym okresie Inspektor Ochrony Przeciwpowodzi Szpitala nie stwierdził przypadków łamania zakazu palenia wyrobów tytoniowych.

(dowód: akta kontroli str. 6-10, 25)

1.6. Skargi i wnioski dotyczące realizacji przepisów ustawy antynikotynowej

Opis stanu faktycznego

W prowadzonej w Szpitalu książce skarg i wniosków, w latach 2010-2012 (do 4 października), nie zaewidencjonowano skarg lub wniosków dotyczących realizacji przepisów ustawy antynikotynowej.

(dowód: akta kontroli str. 16)

1.7. Problemy w realizacji ustawy antynikotynowej

Opis stanu faktycznego

Według Dyrektora Szpitala, głównym problem w realizacji ustawy antynikotynowej jest brak odpowiednich narzędzi umożliwiających nakładanie kar na personel za palenie tytoniu w pracy. Ponadto, personel zakładu może zwracać uwagę palącym pacjentom, a w ostateczności pacjent za nieprzestrzeganie regulaminu może zostać wypisany ze Szpitala jeśli jego stan zdrowia na to pozwala. Wiąże się to jednak z konsekwencjami dla Szpitala, ponieważ wypisanie pacjenta przed zakończeniem procedury medycznej skutkuje niemożliwością rozliczenia świadczenia u płatnika (NFZ). W Szpitalu ww. problem rozwiązywany jest poprzez okresowe kontrole przeciwpożarowe przeprowadzane przez Inspektora Ochrony Przeciwpowodzi. W opinii Dyrektora Szpitala, jedynym skutecznym rozwiązaniem w zakresie ochrony zdrowia przed następstwami palenia tytoniu jest profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia od najmłodszych lat.

(dowód: akta kontroli str. 19-20)

1.8. Kontrole przestrzegania przepisów ustawy antynikotynowej

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą, Szpital nie był kontrolowany w zakresie przestrzegania przepisów ustawy antynikotynowej przez inne organy kontroli, rewizji i inspekcji.

(dowód: akta kontroli str. 15)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³, wnosi o zapewnienie:

1. przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych na terenie Szpitala,
2. słownego i graficznego oznaczenia terenu Szpitala informacjami o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.

³ DzU. z 2012 r., poz.82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 15 listopada 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Grzegorz Wojtasz
starszy inspektor kontroli państwowej